

Ràdio Girona, la degana

Per Fires de 1933, en plena República, començaven les emissions en proves de Ràdio Girona, l'emissora degana a les comarques gironines. Han transcorregut més de noranta anys i la ràdio continua viva, després d'haver estat testimoni de vivències de tots colors.

Text > **CARME MARTÍNEZ PALOMÉ**, directora de Ràdio Girona

«**A**quí Ràdio Girona. Aquí EAJ-38 Ràdio Girona. Amics, volem que escolteu aquesta emissora [...], ara tenim una nova veu.» Aquesta frase la va pronunciar una joveíssima Francina Boris el 10 de desembre del 1933 en l'acte oficial d'inauguració de la primera ràdio de Girona. En plena Segona República, en aquella

ciutat de vint-i-dos mil habitants, un grup d'intel·lectuals amb Carles Rahola al capdavant feia mesos que movia els fils per aconseguir una llicència de ràdio a Girona. «La ràdio era una eina molt útil per transformar-se en una societat moderna i era el mitjà de comunicació més sofisticat de l'època», recordava l'historiador Xavier Carmaniu al programa *Tot és comèdia* de SER

Catalunya el 10 de desembre passat, coincidint amb la celebració dels noranta anys de Ràdio Girona.

Les emissions en proves van començar per Fires de 1933, i Ràdio Girona es va instal·lar provisionalment a l'edifici de l'Ateneu, que presidia Carles Rahola. La primera seu oficial es va ubicar, molt poc després, una mica més amunt, al número 8 del carrer de

>> *La locutora Maria Lluïsa Figa als estudis de Ràdio Girona, al carrer de la Força, l'any 1937.*

>> Els periodistes Berta Artigas Fontàs, Raül Muxach i Nil Solà a l'estudi 1 de Ràdio Girona, a la plaça de Josep Pla.

La primera seu oficial es va ubicar al número 8 del carrer de la Força. Des d'allà, Rahola pronunciava les seves conferències setmanals, de les quals es conserva algun manuscrit a l'Arxiu Històric de Girona.

la Força, on avui hi ha el Museu d'Història dels Jueus. Des d'allà, Rahola pronunciava les seves conferències setmanals, de les quals es conserva algun manuscrit a l'Arxiu Històric de Girona.

La ràdio de la guerra

Aquella etapa va estroncar-se per l'inici de la Guerra Civil, durant la qual les locutores Maria Lluïsa Figa i Maria Tera difonien els butlletins oficials de la Generalitat.

El 30 de gener del 1939, abans de sortir cap a l'exili, el president Juan Negrín va propugnar la resistència des de Ràdio Girona. Quan els nacionals van entrar a la ciutat, el febrer d'aquell any, van ocupar la ràdio i van trobar Maria Tera davant el micròfon. Ella i la seva família vivien en aquell pis: hi havien habilitat cuina i dormitoris, tal com va posar al descobert la tesi doctoral de Sílvia Espinosa i Mirabet.

Els anys posteriors es van convertir en una etapa fosca i plena de restriccions: el català va ser proscrit, es van fer

cèlebres les llistes de cançons prohibides, va reaparèixer la figura del censor. I la ràdio es va consolidar com a mitjà per a l'entreteniment, amb concursos, festivals, emissions de cara al públic i esports.

La primera transmissió va ser un partit d'hoquei sobre patins. La va fer el director, Emili Banda, amb Miquel Gil Bonancia i l'assistència tècnica de Paco Pol. Va néixer el programa esportiu *Stadium*, amb Ernest Mascort, i tot seguit el *Sábado deportivo*, *Dominical deportes* i *Micrófono deportivo*. Als anys setanta del segle passat, les transmissions dels partits de futbol comptaven amb un equip propi, liderat per Narcís Planas.

El programa més popular de l'època de la ràdio d'entreteniment va ser *El disco dedicado*, que van presentar diferents generacions de locutors, com Enric Frigola, Maria Jesús Medina i Josep Maria Amargant.

El restabliment de la democràcia

El 20 de novembre del 1975, la ràdio anuncia la mort de Franco. Amb el final de la dictadura i el restabliment de la democràcia, la ràdio rejoyeneix i es converteix en una eina per a la construcció d'una nova convivència.

El 1979, un jove Joaquim Nadal, en una conversa amb Ramón Rato, propietari de Radio España, va aconseguir una hora de programació setmanal a Ràdio Girona: va néixer *El ciutadà té la paraula*, el programa que permetia a l'alcalde un contacte directe amb la ciutadania, que trucava a l'emissora per demanar-li personalment que resolgués problemes tan diversos com l'asfaltatge d'un carrer, les bombetes que es fonien als fanals o que fes posar senyals de trànsit que fessin més

amable la circulació. El programa es va mantenir a l'antena de Ràdio Girona fins al 1996.

Les novel·les de ficció van deixar pas als retrats de la realitat i els espectacles prefabricats es van substituir per les connexions amb el carrer, el debat i la participació. D'aquella època destaca el paper de periodistes com Ramon Rovira i Lluís Falgàs, i programes com la cobertura del cop d'estat del 23 de febrer de 1981, quan Ràdio Girona va connectar en directe amb els diputats gironins retinguts al Congrés. Un altre dels moments històrics que forma part de la memòria col·lectiva va ser la versió radiofònica del relat de Miquel Fañanàs que explica l'esfondrament de la presa de Susqueda. L'alcalde va haver de recórrer diversos barris per explicar que la catàstrofe era només una ficció i que les aigües no cobririen Girona.

A partir dels anys noranta del segle passat, quan ja era propietat de la Cadena SER, amb els periodistes Ramon Iglesias com a cap d'Informatius i Jaume Serra com a director, Ràdio Girona va fer una aposta clara pel periodisme. La redacció es va convertir en un referent capaç de competir amb els diaris, amb l'objectiu clar d'explicar el dia a dia de les comarques de Girona.

La història de la ràdio a Girona està explicada al tercer pis del Museu d'Història, a l'exposició permanent que la directora, Sílvia Planas, anomena «l'espai ràdio». Una part de la col·lecció d'aparells de ràdio que el recordat tècnic de Ràdio Girona Jaume Pol va cedir a l'Ajuntament fa de fil conductor i de testimoni del pas de les nou dècades de vida que ha complert la primera emissora que va néixer en plena Segona República.